

Efficiency of Management of Moral Teaching in Schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office 1

Surin Numnaphol, Kotchaphat Sanguankruea, and Saman KaewKumsai

Master of Education Program, Roi Et Buddhist College, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: surin1962n@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3564-5821>

E-mail: Dr.kot2510@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-1701-8381>

E-mail: thisme31@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-2066-9951>

Received 14/07/2024

Revised 18/07/2024

Accepted 30/07/2024

Abstract

Background and Aims: It is imperative that morality be taught in schools in order to help students develop their social responsibility and ethical reasoning, which will enable them to make morally sound decisions. Additionally, it fosters a supportive school community and culture by promoting polite and caring interactions between students. Thus, the purposes of this research are 1) to study the general conditions in the efficiency of managing moral teaching in schools, 2) to study factors affecting the efficiency of managing moral teaching in schools, and 3) to present the efficiency development process. The management of moral teaching in schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office, Area 1.

Methodology: This paper is mixed methods research. The target sample group of informants was divided into key informants in the interview. And experts participated in group discussions, a total of 15 people and 251 respondents. The research tools were interviews, group discussions, and questionnaires.

Results: (1) The Morality Teaching Project in schools under the Roi Et Primary Educational Service Area Office, Area 1 currently receives funding from the government sector. Through the office of the moral teaching monk Mahachulalongkornrajavidyalaya University, the executive committee of the Center for the Administration of Moral Teaching in the School has been established. To jointly consider management The budget is sufficient for the management of the Phra Teaching Morality Operation Center. Arrange a consideration meeting Management budget and a summary meeting to explain the use of each year's budget. Most of the budget is a regular budget. That is,

the payment is 2,500 baht per month for Nittayapat fees. (2) Results of the analysis of factors affecting the efficiency of managing moral teaching in schools, preparing the project plan in advance. Have good planning There is clear, to-the-point communication that goes into depth on every issue. There were no errors in communication or clarification of operations in each step of the project. Must have network connection There is participation of all parties involved. There must be participation of participants in the project. And (3) The process of developing the efficiency of managing the teaching of morality in schools. It was found that the presentation of the process of developing the efficiency of managing the teaching of morality in schools under the Office of the Roi Et Primary Educational Service Area 1 must rely on the Buddhist principles for management that everyone has mentioned in the beginning, namely the 7 principles of Sappurisadhamma for maximum efficiency in project implementation.

Conclusion: The Roi Et Primary Educational Service Area 1 Morality Teaching Project has strong government funding and organized administration, which guarantees effective execution. To maximize the project's success in teaching morality in schools, effective planning, clear communication, and adherence to Buddhist principles such as the 7 Sappurisadhamma are necessary.

Keywords: Efficiency of Management; Moral Teaching in Schools; Roi Et Primary Educational Service Area Office 1

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

สุรินทร์ นานาผล, กษภัทร์ สงวนเครือ และ สมาน แก้วคำไสย์

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: มีความจำเป็นต้องสอนเรื่องศีลธรรมในโรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมและการให้เหตุผลทางจริยธรรม ซึ่งจะช่วยให้พวกเขาสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องตามหลักศีลธรรม นอกจากนี้ยังส่งเสริมชุมชนและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่สนับสนุนโดยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ ที่สุภาพและเอาใจใส่ระหว่างนักเรียน ดังนั้นการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน, 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน และ 3) เพื่อนำเสนอกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง แบ่งออกเป็น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ และผู้เชี่ยวชาญร่วมสนทนากลุ่ม รวมจำนวน 15 คน และผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้สูตรทาโร ยามมานเน่ ได้จำนวน 251 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสนทนากลุ่มและแบบสอบถาม

ผลการวิจัย (1) สภาพทั่วไปของโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในปัจจุบันได้รับงบประมาณจากภาครัฐ โดยผ่านสำนักงานพระสอนศีลธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เพื่อร่วมกันพิจารณาในการบริหาร งบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการพระสอนศีลธรรม จัดให้มีการประชุมการพิจารณา งบประมาณในการบริหารจัดการ และการประชุมสรุปชี้แจงการใช้ งบประมาณของแต่ละปี งบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณประจำ คือจ่ายเป็นค่านิตยภัตร 2,500 บาทต่อเดือน (2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน, การจัดทำแผนงานของโครงการไว้ล่วงหน้า มีการวางแผนที่ดี มีการสื่อสารที่ชัดเจน ตรงประเด็น เจาะลึกทุกประเด็น ไม่เกิดความผิดพลาดในการการสื่อสารหรือชี้แจงการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการ ต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่าย มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในโครงการ และ (3) กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน พบว่า การนำเสนอกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 นั้น

ต้องอาศัยหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการที่ทุกท่านได้กล่าวในเบื้องต้น นั่นคือ หลักสัปปุริสธรรม 7 เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินโครงการ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ, การสอนศีลธรรมในโรงเรียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปียุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งหวังให้คนไทยในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 และมีคุณธรรม โดยในประเด็นยุทธศาสตร์ ประเด็นที่ 1 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เช่น การบูรณาการเรื่องความซื่อสัตย์ วินัยคุณธรรม จริยธรรมในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การสร้างความเข้มแข็งในสถาบันทางศาสนาและการส่งเสริมให้คนไทยมีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเป็นต้น ซึ่งภาครัฐได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2560-2564) มีเป้าประสงค์หลักสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม คนไทยปฏิบัติตนตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ อารงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทยและอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในประเทศไทย ประชาสังคมอาเซียนและประชาสังคมโลกอย่างยั่งยืน (สำนักงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, 2563: 1) การสอนศีลธรรมในโรงเรียนเป็นโครงการเชิงรุกที่สามารถนำกระบวนการสอนศาสนากับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมสู่กลุ่มเยาวชนให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างชัดเจนโดยมีพระสอนศีลธรรมที่มีความรู้ความสามารถ ทั้งในด้านการปรียัติและปฏิบัติเข้าไปมีส่วนร่วมในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนในสถานศึกษาทั้งระดับประถม มัธยมและอาชีวศึกษาทั่วประเทศ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเด็กและเยาวชน สอนนโยบายชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, 2563: 2) การปฏิบัติหน้าที่ของการสอนศีลธรรม มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งทั้งในแง่ของการเป็นผู้เผยแผ่พระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทั้งในส่วนการเป็นพระสอนศีลธรรมที่รับนิมนต์จากโรงเรียน ให้เข้าไปเป็นพระอาจารย์ผู้ช่วยสอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามมาตรฐานการศึกษา ส.1.1 และ ส.1.2 (สำนักงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, 2563: 3)

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีปัญหาสืบเนื่องจากการพัฒนานักเรียนทั้งในด้านจิตวิญญาณ และจริยธรรมมีผลต่อพัฒนาสังคมในระยะยาว การนำพระสอนศีลธรรมมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา จะช่วยให้นักเรียนเสริมสร้างจิตสำนึกทางศีลธรรมและคุณค่าที่ดี ในบางครั้งครูที่ยังขาดองค์ความรู้ด้านหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาหรือยังไม่เชี่ยวชาญ อาจทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนไม่อาจประสบผลสำเร็จได้ และการทำหน้าที่

ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนที่มีอยู่นั้นต้องได้รับผลสำเร็จในเชิงประจักษ์ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหลักการสำคัญประการหนึ่งของการทำหน้าที่ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนที่ต้องคำนึงถึงอย่างยิ่งคือการเชื่อมโยงการศึกษาและพระสูตรศีลธรรมเข้าด้วยกันเพื่อสร้างศูนย์การศึกษาที่เน้นการพัฒนาจิตวิญญาณและจริยธรรม ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของพระสอนศีลธรรมต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงบริบทการจัดการศึกษาที่ดี เหตุผลสำคัญ จุดเน้นประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 มีความสำคัญ คือ การสร้างนักเรียนที่มีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและสังคมที่มีความสุขและมีคุณค่าในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1
3. เพื่อนำเสนอกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลของการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ได้แก่ ประสิทธิภาพในมิติค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตหมายถึง การใช้ทรัพยากรการบริหารคือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด ประสิทธิภาพในมิติกระบวนการบริหารหมายถึง การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็วและใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม และประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ หมายถึง การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคมเกิดผลกำไร ทนเวลา ให้เกิดประโยชน์สูงสุดบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546: 667, Good, 1973: 193)

สรุป ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ผลของการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ได้แก่ ประสิทธิภาพในมิติค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตหมายถึง การใช้ทรัพยากรการบริหารคือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดการสูญเสีย

น้อยที่สุด ประสิทธิภาพในมิติกระบวนการบริหารหมายถึง การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็วและใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม และประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การได้มาของงบประมาณได้มาอย่างไร จากแหล่งใดบ้าง จัดสรรอย่างไร ใช้จ่ายอย่างไร เพียงพอหรือไม่อย่างไร ควรแก้ไขพัฒนาปรับปรุงอย่างไร ด้านการพัฒนาการสอนศีลธรรม หมายถึง มีการพัฒนากันอย่างไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดในการพัฒนา ทำได้ทั่วถึงหรือไม่ จำนวนเพียงพอหรือไม่ ควรแก้ไขอย่างไร ด้านติดตามประมวผล หมายถึง มีวิธีการอย่างไร วางแผนติดตามประเมินผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไข พัฒนาอย่างไร โดยอาศัยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพการบริหาร หมายถึง การปกครอง (Government) การดูแลรักษาหมู่คณะ และการดำเนินงานหรือการจัดการ (Management) กิจกรรมต่างๆ ของหมู่คณะ หรือองค์การต่างๆ ได้สำเร็จลุล่วงตามนโยบาย (Policy) และวัตถุประสงค์ (Purpose/Objective) ขององค์การนั้นๆ ด้วยดีมีประสิทธิภาพ (Efficiency) การบริหารเป็นวิธีการทำงานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting Things Done Through Other People) และกล่าวว่หน้าที่ของผู้บริหารเป็นกรอบในการพิจารณาของผู้บริหารให้สำเร็จ (ศาสตราจารย์พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ, 2547: 33, ไชย ฌ พล อัครศุภเศรษฐ์, 2554: 105-107)

การจัดการ คือ ศิลปะของผู้บริหารในการจัดระบบการทำงานโดยใช้คนและทรัพยากร ต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ เป็นกระบวนการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ และมนุษย์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ และได้ผลตามวัตถุประสงค์ซึ่งประกอบไปด้วยการจัดองค์การการสั่งการการประสานงานและการประเมินผลของความสำเร็จ เป็นเทคนิคหรือศิลปะในการที่จะสั่งการ และจูงใจบุคคลในองค์การทำงานตามวัตถุประสงค์ขององค์การ และเป็นกระบวนการวางแผนการ จัดองค์การการสั่งการการควบคุมธุรกิจในด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์บุคลากรและระบบสื่อสาร ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ (เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ, 2561: online)

สรุปการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ ในด้านการบริหารงบประมาณหมายถึง การได้มาของงบประมาณได้มาอย่างไร จากแหล่งใดบ้าง จัดสรรอย่างไร ใช้จ่ายอย่างไร เพียงพอหรือไม่อย่างไร ควรแก้ไขพัฒนาปรับปรุงอย่างไร ด้านการพัฒนาการสอนศีลธรรม หมายถึง มีการพัฒนากันอย่างไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดในการพัฒนา ทำได้ทั่วถึงหรือไม่ จำนวนเพียงพอหรือไม่ ควรแก้ไขอย่างไร ด้านติดตามประมวผล หมายถึง มีวิธีการอย่างไร วางแผนติดตามประเมินผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไข พัฒนา

อย่างไร โดยอาศัยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

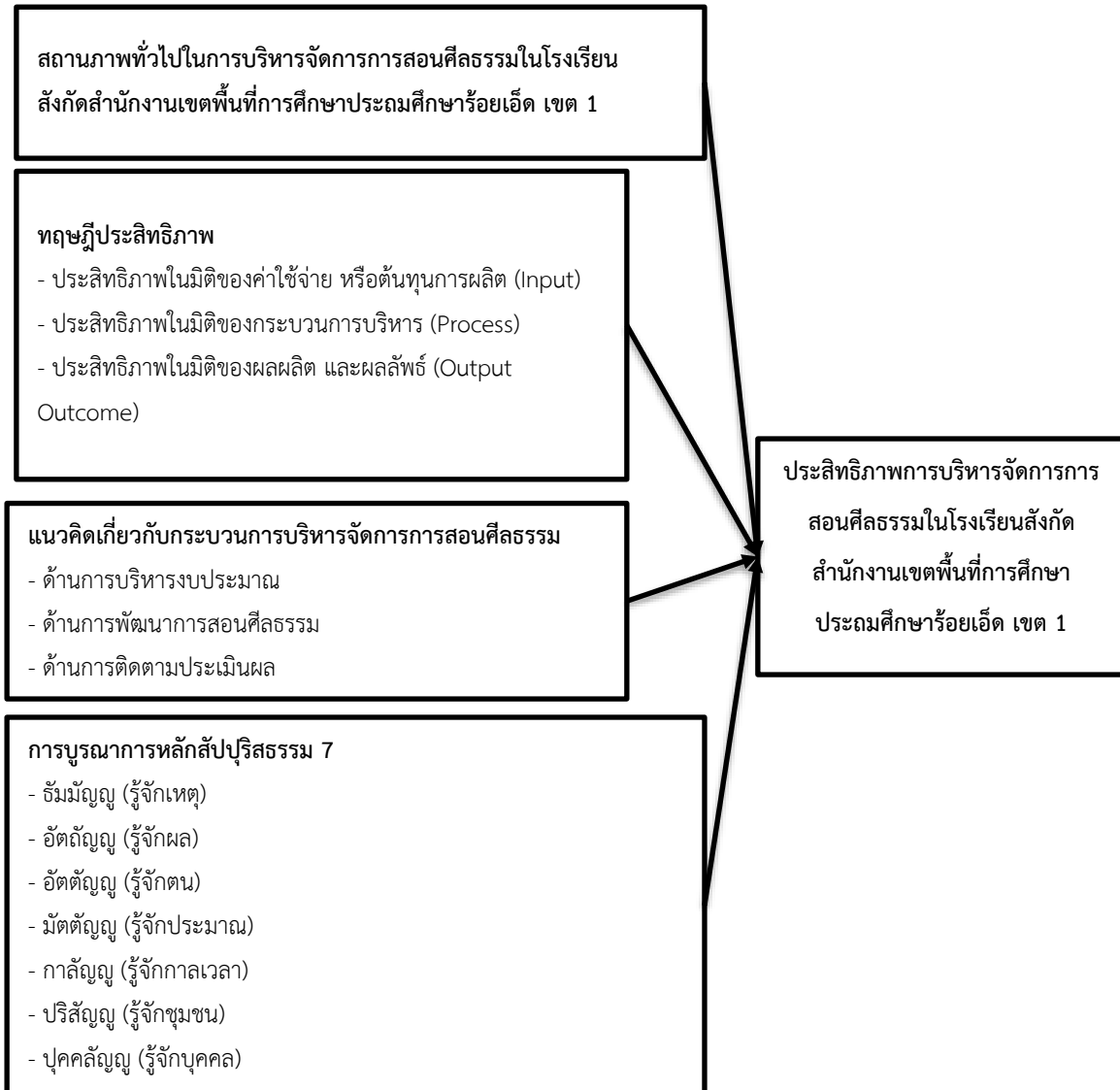
พระสอนศีลธรรมในโรงเรียน หมายถึง พระภิกษุที่ผ่านการคัดเลือกตามระบบกลไกของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้จัดทำหลักสูตรให้กับครูผู้สอนศีลธรรมได้นำไปสอนในสถานศึกษาโดยกำหนดเนื้อหาวิชา ถือว่าเนื้อหาวิชาเป็นสารที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) ด้านเนื้อหาการสอน, 2) ด้านวิธีการสอน, 3) ด้านการใช้สื่อในการสอน (สำนักงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน, 2563: 5)

สรุปพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน หมายถึง พระภิกษุที่ผ่านการคัดเลือกตามระบบกลไกของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้เป็นพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และทำหน้าที่สอนนักเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียนภายในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยได้รวบรวมเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของ ธงชัย สันติวงษ์, (2546), นภาพร ชันชนภา, (2545), ราชบัณฑิตยสถาน, (2546), สมพงษ์ เกษมสิน, (2549), Good, (1973) ตลอดทั้งแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียนของ สุรศักดิ์ ปาเฮ, (2553), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, (2560) รวมทั้ง หลักสัปปุริสธรรม 7 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ดังนี้ ดังเสนอในแผนภาพดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา “ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1” มีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ศึกษาการวิจัยทั้งเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ดังนี้

1. งานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) กับผู้เชี่ยวชาญ

2. งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้วิธีการศึกษาวิจัยจากแบบสอบถามกับประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: งานวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูล ดังนี้

1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญไว้ 3 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 15 คน (คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง) และมีคุณสมบัติดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียน หัวหน้าวิชาการโรงเรียนและครูผู้สอนนิชากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม(ศีลธรรม) จำนวน 5 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จำนวน 7 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง (Structure In Depth Interview) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน และผู้วิจัยใช้วิธีการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ดังนี้

1.2.1 กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ด้านการบริหารงบประมาณ

1.2.2. กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ด้านการพัฒนาการสอนศีลธรรม

1.2.3. กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ด้านการติดตามประเมินผล

1.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้โดยทำไปพร้อม ๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งเมื่อประเด็นใดวิเคราะห์แล้วไม่มีความชัดเจนก็จะตามไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านั้น เพื่อตอบคำถามหลักตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อมูลเชิงคุณภาพได้นำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี

การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นแรกผู้วิจัยได้ตรวจสอบว่าได้ข้อมูลเพียงพอ แล้วหรือยัง ข้อมูลนั้นได้ตอบปัญหาของการวิจัยแล้วหรือไม่ หากผู้วิจัยพบว่าได้ข้อมูลที่ไม่ตรงกัน ผู้วิจัยจะตรวจสอบว่าข้อมูลที่แท้จริงเป็นอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกวิธีการตรวจสอบข้อมูลที่ใช้กันมากในการวิจัยเชิงคุณภาพคือการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ดังต่อไปนี้

1.3.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูลที่ ผู้วิจัยได้มานั้น ถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูลแหล่งที่มาที่จะพิจารณาในการตรวจสอบ ได้แก่ 1) แหล่งเวลา ถ้าเวลาต่างกันข้อมูลที่รับจะเหมือนกันหรือไม่ 2) แหล่งสถานที่ถ้าสถานที่ต่างกันข้อมูลที่รับจะเหมือนกันหรือไม่ 3) แหล่งบุคคล ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไปข้อมูลจะเหมือนเดิมอยู่อีกหรือไม่

1.3.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือการตรวจสอบ ว่า ข้อมูลที่ผู้วิจัยลงไปเก็บแต่ละครั้งจะแตกต่างกันอย่างไร ในกรณีที่ไม่แน่ใจในคุณภาพของผู้รวบรวม ข้อมูลสนาม ผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนตัวผู้วิจัยให้มีหลายคนขึ้น

1.3.3 การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือการตรวจสอบว่า ถ้าใช้แนวคิดทฤษฎีที่แตกต่างไปจากเดิมจะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด

1.3.4 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Methodology Triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ กัน เพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถามพร้อมกันนั้นก็ คือการศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสารประกอบด้วยนั่นเอง

1.3.5 การสร้างบทสรุปและการพิสูจน์บทสรุปเป็นการนำแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยต่าง ๆ ทางวิชาการมาสร้างเป็นบทสรุปรวมกับข้อมูลที่เชื่อถือได้อีกครั้งหนึ่ง โดยเน้นความเชื่อมโยง เพื่อนำไปสู่การพิสูจน์ที่เป็นรูปธรรม และตรงต่อข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 ประชากร: ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2 ครูผู้สอนกลุ่ม

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 จำนวน 675 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง: ผู้วิจัยคำนวณโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ในกรณีที่ทราบจำนวน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 251 คน แล้วจึงแบ่งจำนวนเป็นตัวอย่างที่กำหนดไว้ 251 คน เพื่อมิให้การสุ่มตกไปอยู่กับบุคคลอื่นหรือไม่กระจายให้เป็นไปตามสัดส่วนของประชากรที่ควรเป็นจากนั้นจึงใช้การสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อสุ่มตัวอย่างจากบุคคลที่เกี่ยวข้องตามขนาดตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

แหล่งที่	การสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1	ประชากร	
		บรรพชิต/คฤหัสถ์ (รูป/คน)	กลุ่มตัวอย่าง (รูป/คน)
1	การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอเมืองร้อยเอ็ด	246	91
2	การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอธวัชบุรี	81	30
3	การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอจตุรพักตรพิมาน	80	30
4	การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอศรีสมเด็จ	97	36
5	การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอทุ่งเขาหลวง	85	31
6	การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอเชียงขวัญ	86	31
รวม		675	251

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เครื่องมือสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูล: การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลัก โดยการดำเนินการขั้นแรก คือ นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน 251 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) หลังจากนั้นได้มีการตรวจสอบแบบสำรวจเพื่อความถูกต้องอีก 1 ครั้ง แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสทั้งหลายลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และ วิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลนั้นผู้วิจัยหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดย การใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทาง สังคมศาสตร์เสนอข้อมูล ดังนี้

- (1) สถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
- (2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูสอนศีลธรรมที่มีต่อประสิทธิภาพ การบริหารจัดการการสอนศีลธรรม ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 ใช้การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)
- (3) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 1 มีดังนี้

เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า การสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ในปัจจุบันได้รับงบประมาณจากภาครัฐ โดยผ่านสำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เพื่อร่วมกันพิจารณาใน การบริหาร งบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการพระสอนศีลธรรม จัดให้มีการประชุม การพิจารณา งบประมาณในการบริหารจัดการ และการประชุมสรุปชี้แจงการใช้งบประมาณของแต่ละปี งบประมาณส่วนใหญ่เป็นงบประมาณประจำ คือจ่ายเป็นค่านิตยภัตร 2,500 บาทต่อเดือน ตามอัตราจำนวนพระ สอนศีลธรรม มีการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก ต้องใช้วิธีการประหยัดงบประมาณโดยใช้ สื่อที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า การจัดทำแผนงานของโครงการไว้ล่วงหน้า มีการวางแผนที่ดี มีการสื่อสารที่ชัดเจน ตรงประเด็น เจาะลึกทุกประเด็น ไม่เกิดความผิดพลาดในการสื่อสาร หรือชี้แจงการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการ ต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่าย มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในโครงการ ทรัพยากรของการบริหารให้เพียงพอ เช่นบุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในการบริหารโครงการงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ต้องมีกระบวนการของการประเมินผลการปฏิบัติงานการติดตามและประเมินผลวัดประสิทธิภาพของการบริหารโครงการ ทักษะการวิเคราะห์ มองเหตุผลและมองเห็น คาดการณ์ผลลัพธ์ในอนาคตได้และสามารถสังเคราะห์กระบวนการที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการได้ ต้องมีการใช้ทรัพยากรการบริหารที่เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ประหยัดสุดจัดโครงสร้างของโครงการออกเป็นหน่วยงานย่อย ๆ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของโครงการการจัดสรรคนเข้าทำงานในตำแหน่งงาน หน้าที่ของบุคลากรในโครงการนั้นต้องชัดเจนแน่นอน ตามพันธะกิจของโครงการที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน แจกแจงเป็นตารางดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงตัวชี้วัดประสิทธิภาพการบริหารจัดการโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน

ประสิทธิภาพ	ตัวชี้วัด			
	ต้นทุน	การบริหาร	ผลผลิต	ผลลัพธ์
การบริหารจัดการ	Input	Process	Output	Outcome
ด้านงบประมาณ	ได้รับงบประมาณจากภาครัฐประจำทุกปีได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถานศึกษาและชุมชนโครงการการสอนศีลธรรมมีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เป็นไปอย่างเหมาะสม	มีการวางแผนที่ดี มีนโยบายที่ดี มีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐที่ดี มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ โครงการการสอนศีลธรรมมีการจัดจ้างอย่างเหมาะสม มีความรวดเร็วในการบริหารจัดการ ค่าใช้จ่ายทั่วไปอย่างเป็นระบบ	จำนวนงบประมาณต่อปี ๘,๙๕๓,๙๖๐ บาทมีผลการทำงานที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงบประมาณมีการกำหนดเวลาในการใช้จ่ายงบประมาณ อย่างชัดเจน ทันต่อเวลา	ถวายนิเทศ ๑๘,๓๐๒,๕๐๐ บาท ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ ๓๔๘,๐๐๐ บาทค่าใช้สอย ๓๐๓,๔๖๐ บาท มีการบริหารงบประมาณในสร้างประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้เกิดความพึงพอใจใช้งบประมาณในการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นต่อพระศาสนา อย่างมาก

ประสิทธิภาพ	ตัวชี้วัด			
	ต้นทุน	การบริหาร	ผลผลิต	ผลลัพธ์
การบริหารจัดการ	Input	Process	Output	Outcome
ด้านพัฒนาการสอน ศีลธรรม	มีแผนพัฒนาในการ คัดเลือกบุคลากรที่มี คุณภาพใหม่ๆเข้ามา มาอย่างชัดเจนมีการ ฝึกอบรมทุกปีมีการ สัมมนาแลกเปลี่ยน ประสบการณ์มีการ พัฒนาแผนการสอน	ส่งรายงานการสอน ภายในวันที่ ๒๕ของ เดือนเปิดหลักสูตร เฉพาะการสอน ศีลธรรมจัดสัมมนา เชิงปฏิบัติการสำรวจ ความต้องการการ สอนศีลธรรม ฝึกอบรมประจำปี	การสอนศีลธรรมอำเภอ เมือง ๒๔๖ รูป/คน การ สอนศีลธรรมอำเภอธวัชบุรี ๘๑ รูป/คน การสอน ศีลธรรมอำเภอจตุรพักตร พิมาน ๘๐ รูป/คน การ สอนศีลธรรมอำเภอศรี สมเด็จ ๙๗ รูป/คน การ สอนศีลธรรม อำเภอทุ่งเขา หลวง ๘๕ รูป/คนการสอน ศีลธรรม อำเภอเชียงขวัญ ๘๖รูป/คน	มีการสอนศีลธรรมที่มี ความรู้ความสามารถมี การสอนศีลธรรมมากขึ้น มีการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมอัตลักษณ์วิถี พุทธบริการวิชาการด้าน พระพุทธศาสนาแก่ สังคมทำนุบำรุงรักษา ศิลปวัฒนธรรม
ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ	จัดอบรมถวาย ความรู้ สัมมนาเชิง ปฏิบัติการ จัดทำ เอกสารแนะนำ ฝึกอบรมประจำปี ติดตามแผนงานใน การใช้คัดเลือก บุคลากร	ติดตามประเมินผล การบริหาร งบประมาณติดตาม ประเมินผลด้านการ จัดการเรียน การ สอน มีการ ประเมินผล ความพึง พอใจของโครงการ การสอน ศีลธรรม มี การกำหนดเวลา การประเมินผลให้ การสอนศีลธรรม นำไป ใช้อย่างมี ระบบ รวดเร็ว	มีเจ้าหน้าที่ให้บริการมี ศูนย์อำนวยความสะดวก สะดวก มีผู้ประสานงานแต่ ละจังหวัด สอนตรงเวลา ส่งรายงานตรงเวลา มีการ สอบวัดผลการเรียนรู้ของผู้ เรียนเพื่อให้เกิดมาตรฐาน การศึกษา	การปรับปรุงพัฒนา อย่างต่อเนื่อง ใ้ให้เกิด ประโยชน์สูงสุดต่อสังคม การบริหารจัดการ เป็นไปตามหลักธรรมมา ภิบาล

ที่มา: จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

3. กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า สรุปได้ว่า การนำเสนอกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 นั้นต้องอาศัยหลักกรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารจัดการที่ทุกท่านได้กล่าวในเบื้องต้น ประกอบด้วย จึงสรุปแจกแจงเป็นตารางหลักสี่ประการ 7 ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 การนำเสนอกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

การบริหาร หลักกรรม	งบประมาณ	พัฒนาการสอนศีลธรรม	ติดตามประเมินผล
ธัมมัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักเหตุ	รู้จักวางแผนการใช้จ่าย รู้แหล่งทุนสนับสนุนและที่มาของงบประมาณของงบประมาณ	มีวิธีการพัฒนา มีวิธีจัดการเรียนการสอน มีการเขียนแผนการเรียน การสอน	ฝึกอบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการ จัดทำเอกสารแนะนำ สํารวจความพร้อมและ ส่วนขาดของโครงการ
อรรถัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักผล	ใช้งบประมาณอย่างโปร่งใส ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ใช้งบประมาณเป็นประโยชน์สูงสุด	พัฒนาโครงการต่อเนื่อง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความ พอใจในผลงาน บริการวิชาการงาน พระพุทธศาสนา รู้จุดอ่อน จุดแข็งโครงการ	นำผลมาปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมต่อยอดผลงาน เป็นแผนงานระยะยาว
อัตตัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักตน	โครงการใช้งบประมาณให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและ ชุมชนมากที่สุด โครงการใช้งบประมาณ เผยแผ่พระพุทธศาสนา	ไฟ้แสวงหาความรู้ มุ่งมั่นต่อหน้าที่ที่ ทำ เสียสละตนเองต่อ งาน พระพุทธศาสนา	พร้อมรับปรับปรุงแก้ไข ตนเอง ยินดีรับฟัง ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะ
มัตตัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักประมาณ	ทำบัญชีรายรับจ่าย รายงานผล ใช้งบประมาณให้เกิดความคุ้มค่า	ปฏิบัติหน้าที่ที่เพิ่มความรู้อย่างสามารถ สรรหาบุคลากรรุ่นใหม่ เป็นอยู่อย่างเรียบง่าย	ติดตามประเมินงบประมาณ อย่างน้อยปีละครั้ง
กาลัญญาตา ความเป็นผู้รู้จักกาล	บริหารงบประมาณประจำปีให้ตรงตามกำหนด กำหนดเบิกจ่ายนิยัตยภัตที่แน่นอน	จัดอบรมปีละครั้งทุกปี ไม่สอนเกินเวลาที่กำหนด	กำหนดระยะเวลาในการติดตามประเมินผลทุกปี

การบริหาร หลักธรรม	งบประมาณ	พัฒนาการสอนศีลธรรม	ติดตามประเมินผล
ปฐิธัญญา ความเป็น ผู้รู้จัก ประชุมชน	การสนับสนุนงบประมาณ จาก ชุมชน	สร้างความสัมพันธ์ด้วยเมตตา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อชุมชน หรือสาธารณชน	การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมิน การให้ชุมชน แสดงความ คิดเห็นอย่าง สร้างสรรค์ในการบริหาร โครงการ

ที่มา: จากการสังเคราะห์ของผู้วิจัย

จากตารางที่ 3 พบว่า สารของหลักสัปปุริสธรรม 7 ข้างต้น จะเห็นว่าพระพุทธศาสนาอธิบายความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับคนและสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่มีคุณค่าพบได้ในสังคมมนุษย์หรือปัจจัยแห่งสังคมในกระบวนการอาศัยซึ่งกันและกัน การพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล รู้จักโลก รู้จักธรรมชาติ เพราะมนุษย์เท่านั้นที่จะเป็นผู้ที่บริหารจัดการการสอนที่ดีที่สุด สำหรับในส่วนของหลักการบริหารสมัยใหม่จะเน้นเทคนิคและวิธีการโดยแสวงหากำไรและการแข่งขันให้องค์กรบรรลุสู่เป้าหมายตามแบบของทุนนิยม แต่หากผู้บริหารจะนำหลักการบริหารเชิงพุทธศาสตร์เข้ามาประกอบหรือบูรณาการให้เข้ากับการบริหารงานในปัจจุบันก็ถือว่าเป็นแนวทางใหม่หรือเข้าสู่มิติของการบริหารงานที่ยั่งยืนมีความมั่นคง และสร้างความเป็นธรรมต่อบุคคลหรือสังคมที่เกี่ยวข้องกับการสอนศีลธรรมในโรงเรียนอย่างชาญฉลาด รวมทั้งสร้างประสิทธิภาพ เป็นการนำหลักธรรมนั้นมาบูรณาการปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียน อันจะส่งผลให้การดำเนินการด้านการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีประสิทธิภาพตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ ๓) สรุปผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สรุปจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ค้นพบจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ และหลักพุทธธรรมที่เหมาะสม เพื่อนำมาบูรณาการในการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผู้วิจัยจึงขอสรุปวิเคราะห์และสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เชื่อมโยงประกอบเข้ากับแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมนำไปสู่ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

การสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการพัฒนาการสอนศีลธรรม และด้านการติดตามประเมินผล ได้ดังนี้

ด้านการบริหารงบประมาณ

ต้นทุน (Input) ได้รับงบประมาณจากภาครัฐประจำทุก ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถานศึกษาและชุมชน การสอนศีลธรรมมีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม

การบริหาร (Process) มีการวางแผนที่ดี มีนโยบายที่ดี มีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐที่ดี มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความรวดเร็วในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายทั่วไปอย่างเป็นระบบ รู้จักวางแผนการใช้จ่าย รู้แหล่งทุนสนับสนุนและที่มาของงบประมาณผลผลิต (Output) จำนวนงบประมาณต่อปี 18,953,960 บาท มีผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงบประมาณ มีการกำหนดเวลาในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างชัดเจนทันต่อเวลา ผลลัพธ์ (Outcome) ถวายนิตยภัต 18,302,500 บาท เจ้าหน้าที่ 348,000 บาท ค่าใช้สอย 303,460 บาท การสอนศีลธรรมมีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม มีการบริหารงบประมาณในสร้างประโยชน์ต่อสังคมเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ ใช้งบประมาณในการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นต่อพระศาสนาอย่างมากและบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรมคือทำบุญชียารับจ่าย รายงานผลบริหารงบประมาณประจำปี ให้ตรงตามกำหนด กำหนดเบิกจ่ายนิตยภัตที่แน่นอน การสนับสนุนงบประมาณจากชุมชน จัดสรรงบประมาณแก่บุคลากรให้เพียงพอ

ด้านการพัฒนาพระสอนศีลธรรม

ต้นทุน (Input) มีแผนพัฒนาในการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพใหม่ๆเข้ามาอย่างชัดเจน มีการฝึกอบรมทุกปี มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการพัฒนาแผนการสอน

การบริหาร (Process) เปิดหลักสูตรเฉพาะการสอนศีลธรรม จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำรวจความต้องการการสอนศีลธรรม ฝึกอบรมประจำปี

ผลผลิต (Output) การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอเมือง ๒๔๖ รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียนอำเภอธวัชบุรี 81 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอจตุรพักตรพิมาน 80 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอศรีสมเด็จ 97 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอทุ่งเขาหลวง 85 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอเชียงขวัญ 86 รูป/คน

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า การจัดงบประมาณให้ศูนย์อำนวยการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทุกภาคสงฆ์ ซึ่งศูนย์อำนวยการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์อำนวยการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน เพื่อร่วมกัน

พิจารณาในการบริหาร งบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการของศูนย์ปฏิบัติการพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั้งในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จัดให้มีการประชุมการพิจารณา งบประมาณในการบริหารจัดการ และการประชุมสรุปชี้แจงการใช้งบประมาณของแต่ละปี จัดระบบการบริหารจัดการในการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งในส่วนของนิยตภัตและเงินอุดหนุนร่วมกับฝ่ายบริหาร โครงการตรงต่อเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการด้านงบประมาณเต็มรูปแบบ ให้มีความชัดเจน และลดการใช้จ่ายเน้นประหยัด มีผลการดำเนินงานที่มีคุณภาพและเหมาะสม กับงบประมาณโดยการกำหนดมาตรฐานของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้รับการ จัดสรรงบประมาณน้อยมาก ต้องเพิ่มต้องมึงงบประมาณสนับสนุนให้พระสอนศีลธรรมพัฒนาศีลธรรม จริยธรรม แก่บุคลากรในโรงเรียน ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเกี่ยวกับงบประมาณในงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการเท่าใดนัก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องพิจารณาในเรื่องนี้และอาจสามารถสนับสนุนงบประมาณผ่านมาทางศูนย์อำนวยการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนทุกภาคสงฆ์ หรือทางสถานศึกษาก็ได้เช่นเดียวกัน งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูพิศิษฐ์อรรถธรรม (2558)ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนธรรม ศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัด พระนครศรีอยุธยา พบว่า 2) ด้านหลักสูตร 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ๔) ด้านการวัดผลและการประเมินผลเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนของพระสอนธรรม ศึกษาในโรงเรียนเป็นลำดับต้น ๆ ในการพัฒนาต่อไป 2.สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียน การสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า 1.สภาพปัญหาและ อุปสรรคเชิงด้านการจัดการเรียนการสอน 2.สภาพปัญหาและอุปสรรคเชิงด้านสื่อการเรียนรู้อ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ต้องมีการจัดทำแผนงานของโครงการไว้ล่วงหน้า มีการวางแผนที่ดี มีการสื่อสารที่ชัดเจน ตรงประเด็น เจาะลึกทุกประเด็น ไม่เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารหรือชี้แจงการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของโครงการ ต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่าย มีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในโครงการ ทรัพยากรของการบริหารไม่เพียงพอ เช่นบุคลากรไม่มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจในการบริหารโครงการงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ต้องมีกระบวนการของการประเมินผลการปฏิบัติงานการติดตามและประเมินผลวัดประสิทธิภาพของการบริหารโครงการ ทักษะการวิเคราะห์ มองเหตุผลและมองเห็น คาดการณ์ผลลัพธ์ในอนาคตได้และสามารถสังเคราะห์กระบวนการที่สามารถนำไปสู่ความสำเร็จที่ต้องการได้ ต้องมีการใช้ทรัพยากรการบริหารที่เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ประหยัดสุดจัดโครงสร้างของโครงการออกเป็นหน่วยงานย่อย ๆ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของโครงการการจัดสรรคนเข้าทำงานในตำแหน่งงาน หน้าที่ของบุคลากรในโครงการนั้นต้องชัดเจนแน่นอน ตามพันธกิจของโครงการที่ตั้งไว้ ที่

เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในพื้นที่สำนักงานการศึกษาประถมศึกษา เขต 1 นั้นได้รับการจัดการเป็นที่น่าพึงพอใจมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพเกิดความผิดพลาดขึ้นน้อย ซึ่งมีปัจจัย ตั้งแต่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และต้องมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมในโครงการ ทรัพยากรแม้จะทราบว่าการบริหารไม่เพียงพอก็ตาม งานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหากังวาล ธีรธมโม (ศรชัย) (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด” ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยหลักสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรม ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ ภาค 14 เกิดประสิทธิภาพนั้น คือการคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก โดยต้องมีการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ มีปัจจัยสนับสนุนคือการวางแผนโครงการเพื่อเป็นแนวทางของการทำงาน การจัดการ การบังคับบัญชาสั่งการ การอำนวยความสะดวกการควบคุมกำกับกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดำเนินตามแผนที่วางไว้ การ รายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงาน การจัดทำงบประมาณบัญชีรายจ่ายและตรวจสอบ ส่วนการบูรณาการ หลักพุทธธรรมสำหรับการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมนั้นเน้นหลักอิทธิบาท 4 ประกอบด้วยฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา เพื่อให้การบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการจัดให้มีกิจกรรมที่สำคัญทั้งภายในและภายนอกสำนัก

3. การนำเสนอกระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า

ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า ต้นทุน (Input) ได้รับงบประมาณจากภาครัฐประจำทุก ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสถานศึกษาและชุมชน การสอนศีลธรรมมีการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม การบริหาร (Process) มีการวางแผนที่ดี มีนโยบายที่ดี มีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐที่ดี มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความรวดเร็วในการบริหารจัดการค่าใช้จ่ายทั่วไปอย่างเป็นระบบ รู้จักวางแผนการใช้จ่าย รู้แหล่ง ทุนสนับสนุนและที่มาของ งบประมาณผลิต (Output) จำนวนงบประมาณต่อปี 18,953,960 บาท มีผลการ ทำงานที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงบประมาณ มีการกำหนดเวลาในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างชัดเจนทันต่อเวลา ผลลัพธ์ (Outcome) ถวายนิตยภัต 18,302,500 บาท เจ้าหน้าที่ 348,000 บาทค่าใช้จ่าย 303,460 บาท การสอน ศีลธรรมมีการจัดซื้อจัดจ้างอย่างเหมาะสม มีการบริหารงบประมาณในสร้างประโยชน์ต่อสังคมเพื่อให้เกิดความพึง พอใจ ใช้งบประมาณในการสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นต่อพระศาสนาอย่างมากและบูรณาการด้วยหลักพุทธธรรมคือทำ บัญชีรายรับจ่าย รายงานผลบริหารงบประมาณประจำปี ให้ตรงตามกำหนด กำหนดเบิกจ่ายนิตยภัตที่แน่นอน การ สนับสนุนงบประมาณจากชุมชน จัดสรรงบประมาณแก่บุคลากรให้เพียงพอ

ด้านการพัฒนาพระสอนศีลธรรม พบว่า ต้นทุน (Input) มีแผนพัฒนาในการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณภาพ ใหม่ ๆ เข้ามาอย่างชัดเจน มีการฝึกอบรมทุกปี มีการสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีการพัฒนาแผนการสอน การบริหาร (Process) เปิดหลักสูตรเฉพาะการสอนศีลธรรม จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการสำรวจความต้องการสอน

ศีลธรรม ฝึกอบรมประจำปี ผลผลิต (Output) การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอเมือง ๒๔๖ รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอวชิบุรี 81 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอจตุรพักตรพิมาน 80 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอศรีสมเด็จ 97 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอทุ่งเขาหลวง 85 รูป/คน การสอนศีลธรรมในโรงเรียน อำเภอเชียงขวัญ 86 รูป/คน

ผลการวิจัยนี้เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า การบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ผลของการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ ได้แก่ ประสิทธิภาพในมิติค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนการผลิตหมายถึง การใช้ทรัพยากรการบริหารคือ คน เงิน วัสดุ เทคโนโลยีที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่าและเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด ประสิทธิภาพในมิติกระบวนการบริหารหมายถึง การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็วและใช้เทคโนโลยีที่สะดวกกว่าเดิม และประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ หมายถึง การทำงานที่มีคุณภาพเกิดประโยชน์ต่อสังคมเกิดผลกำไร ทันเวลา ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ครูสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๑ ในด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การได้มาของงบประมาณได้มาอย่างไร จากแหล่งใดบ้าง จัดสรรอย่างไร ใช้จ่ายอย่างไร เพียงพอหรือไม่อย่างไร ควรแก้ไข พัฒนาปรับปรุงอย่างไร ด้านการพัฒนาการสอนศีลธรรม หมายถึง มีการพัฒนากันอย่างไร ได้ผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคใดในการพัฒนา ทำได้ทั่วถึงหรือไม่ จำนวนเพียงพอหรือไม่ ควรแก้ไขอย่างไร ด้านติดตามประมวผล หมายถึง มีวิธีการอย่างไร วางแผนติดตามประเมินผลอย่างไร มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร ควรปรับปรุงแก้ไข พัฒนาอย่างไร โดยอาศัยผู้บริหาร เจ้าหน้าที่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ จนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ จันตะนิ และ ปรีชา วรรัตน์ไชย (2551) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในด้านการเปิดสอนหลักสูตรระดับปริญญาเอก เฉลี่ยอยู่ระดับมากถึงมากที่สุดด้านอาคารสถานที่/อุปกรณ์เครื่องมือ/สื่อการสอนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านรูปแบบการเรียนการสอนระดับคุณวุฒิบัณฑิตฯ เฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านการวัดและประเมินการเรียนนักศึกษาคุณวุฒิบัณฑิตเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมในห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการฯเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยเพื่อใช้ในการทำคุณวุฒินพนธ์ฯ เฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ด้านการบริหารจัดการเพื่อใช้จ่ายในการเรียนการสอนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยรวมทั้ง ๗ ด้าน เฉลี่ยแต่ละด้านอยู่ในระดับมากและเฉลี่ยทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นของผู้บริหารหลักสูตรต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาเอก อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ศูนย์ปฏิบัติการพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั้งในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ต้องสร้างนักบริหารมืออาชีพเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการทั้งด้านงบประมาณและ ด้านการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดยิ่งขึ้น

2. ศูนย์ปฏิบัติการพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั้งในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ต้องศึกษาแนวทางการของงบประมาณเพิ่มเติม

3. ศูนย์ปฏิบัติการพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาทั้งในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 ต้องดำเนินการให้เห็นเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ว่า การสอนศีลธรรมในโรงเรียนเยาวชนของชาติมีข้อดี อย่างไร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในพื้นที่อื่นๆ

2. ควรศึกษาวิจัยการบูรณาการหลักธรรมด้านต่างๆกับการบริหารจัดการการสอนศีลธรรมในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆด้วย

เอกสารอ้างอิง

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2561). *แนวคิดและทฤษฎี โดย Luther Gulick รูปแบบการบริหารจัดการ 7 ประการ (POSDCORB)*. Retrieved from: <https://www.iok2u.com>

จำนงค์ ทองประเสริฐ. (2547). *ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.

ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์. (2554). *วิธีปฏิบัติง่าย สำเร็จง่ายในกิจทั้งปวง*. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย.

ธงชัย สันติวงษ์. (2546). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพฯ : ประชุมช่าง.

นภาพร ชันธนาภ. (2545). *การจัดการองค์การและการบริหารธุรกิจ*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พระครูพิศิษฐ์ ไซธิธรรม. (2558). ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนธรรมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาของ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4 (2), 16-30.

พระมหาแก้ววาล ธีธมโม (ศรชัย). (2557). *การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสำนักปฏิบัติธรรมประจำ จังหวัด*. วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ, *บัณฑิต วิทยาลัย*, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2549). *การบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: อูษาการพิมพ์
- สำนักงานพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน. (2563). *คู่มือการปฏิบัติงานพระสอนศีลธรรม*. อัญญา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2553). *การพัฒนาวิชาชีพครูสู่ยุคปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง*. ใน *เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “การพัฒนาครูทั้งระบบตามยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)” ของครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2, หน้า 1-12. 28-29 ธันวาคม 2553*.แพร่: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2.
- อภิรักษ์ จันตะนี และ ปรีชา วรรัตน์ไชย. (2551). *การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาเอกในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน*. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Good, C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. Third edition. New York: Harper and Row Publication.